ढुङ्गे डकर्मी तालिममा भूकम्प प्रतिरोधात्मक प्रविधिको प्रयोग सम्बन्धी दृष्यात्मक प्रशिक्षण सामग्री (फ्लिप फाइल)

HELVETAS Swiss Intercooperation
60 YEARS
Celebrating 60 years towards a better NEPAL

EMPLOYMENT FUND investing in nepal's future

ढुङ्गे डकर्मी तालिममा
भूकम्प प्रतिरोधात्मक प्रविधिको प्रयोग
सम्बन्धी दृष्यात्मक प्रशिक्षण सामग्री
(फ्लिप फाइल)

रोजगार कोषको सचिवालय
हेल्भेटास स्वीस इन्टरकोअपरेसन, नेपाल

HELVETAS Swiss Intercooperation 60 YEARS | Celebrating 60 years towards a better NEPAL

EMPLOYMENT FUND investing in nepal's future

सर्वाधिकार © रोजगार कोषको सचिवालय/हेल्भेटास स्वीस इन्टरकोअपरेसन नेपाल

सावधानी
यो पुस्तिकाको कुनै पनि अंश रोजगार कोषको सचिवालय/हेल्भेटास स्वीस इन्टरकोअपरेसन नेपालको लिखित अनुमति लिएर मात्र मुद्रण वा उत्पादन गर्न पाइनेछ ।

रोजगार कोषको सचिवालय/
हेल्भेटास स्वीस इन्टरकोअपरेसन नेपाल
जावलाखेल, ललितपुर, नेपाल
पोस्ट बक्स नं. : ६८८, काठमाडौँ
फोन नं. : ०१-५०००२०९, ५०००२२६, ५५२६०९८
फ्याक्स : ०१-५५२४९९१
टोल फ्री नं : १६६०-०१-५०५०५
इमेल : ef@helvetas.org.np
वेब : www.employmentfund.org.np

प्रथम संस्करण
२०७३ (सन् २०१६)

सल्लाहकार
सुवास सुवेदी

तयारीकर्ता
सुजन ध्वज खड्का

परिकल्पना तथा संयोजन
बालमुकुन्द न्यौपाने

चित्र लेखन
एकाराम महर्जन र गोपाल कृष्ण डंगोल

भाषा शुद्धाशुद्धी तथा संयोजन
गोपाल कृष्ण डंगोल

भवन निर्माण स्थलको छनोट गर्दा ध्यान दिनुपर्ने कुराहरु

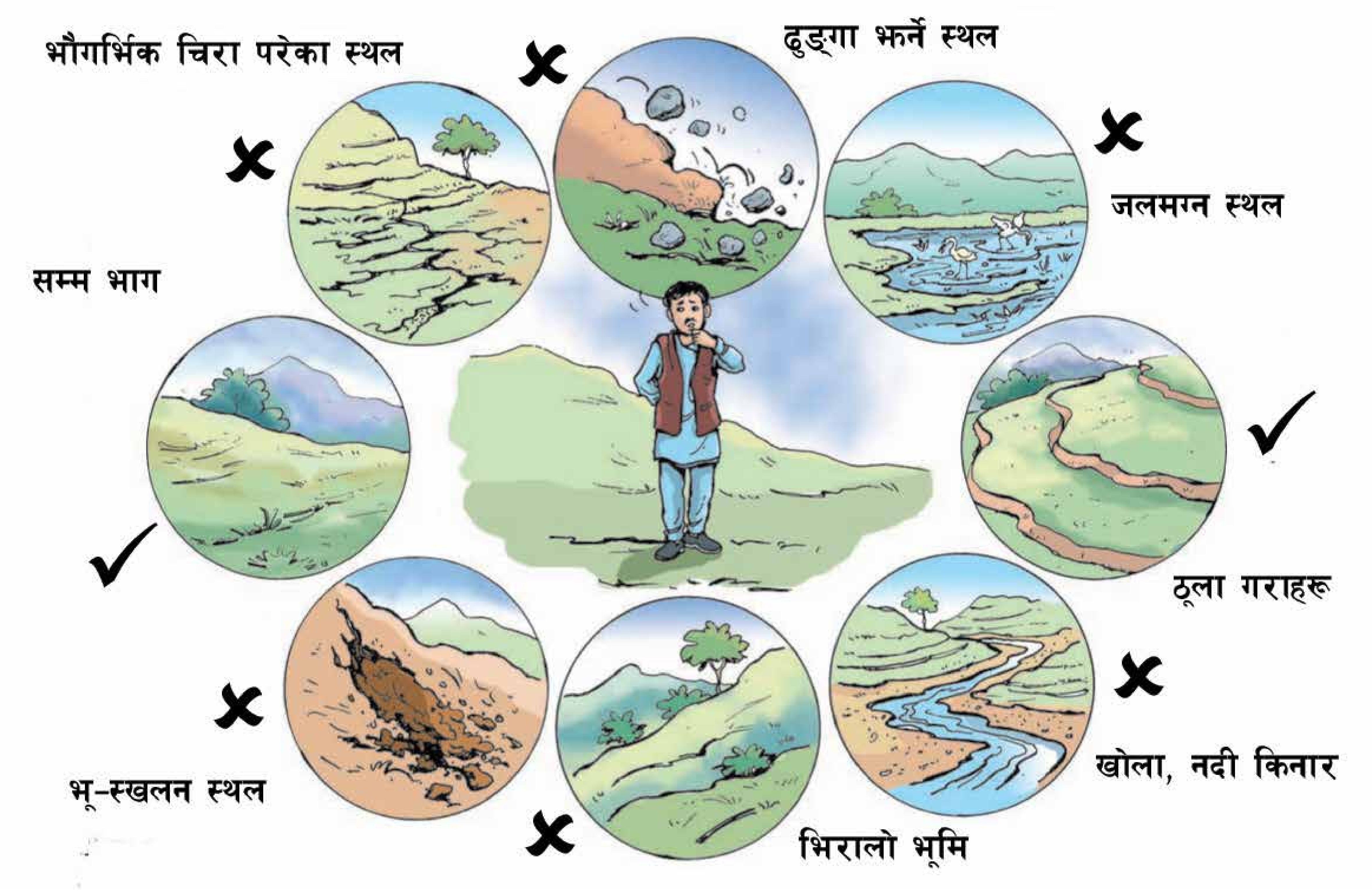

HELVETAS Swiss Intercooperation | NEPAL

EMPLOYMENT FUND investing in nepal's future

१

भवन निर्माण स्थलको छनोट गर्दा ध्यान दिनुपर्ने कुराहरू

निम्न लिखित ठाउँमा भवन निर्माण गर्नुहुँदैन:

- ढुङ्गा झर्ने ठाउँ,
- खोला तथा नदी किनार
- झुकेको बत्तीको खम्बाको नजिक
- भू–स्खलन स्थल (पहिरो जाने ठाउँ),
- २० डिग्री भन्दा माथिको भिरालो जमिन,
- पानी जम्ने ठाउँ,
- ठूलो रुखको जरा भएको ठाउँ,
- माटो पुरिएको स्थल,
- भौगर्भिक चिरा परेको स्थल

माथि उल्लेख गरिएका स्थान बाहेक अन्य समतल स्थल वा ठूला गराहरू भएको स्थानमा भवन निर्माण गर्नुपर्दछ । यदि भिरालो जमिन भएको खण्डमा रिटेनिङ वाल (ढुङ्गाको पर्खाल) लगाएर बनाउन सकिन्छ ।

भवनको आकृतिमा ध्यान दिनुपर्ने कुराहरू

२

भवनको आकृतिमा ध्यान दिनुपर्ने कुराहरू

- भवन चारकुने सलाइको बट्टा आकारको हुनुपर्दछ ।
- ढुङ्गा माटोको भवन बनाउँदा सकेसम्म एकतले बनाउनुपर्दछ ।
- भवनको आकृति समरूप र मोहडा मिलेको हुनुपर्छ ।
- धेरै कुनाहरू भएको र L (एल) वा U (यु) आकृतिका भवन भूकम्पको धक्काले बाङ्गिएर बढी क्षति हुनसक्छ ।
- भवनको लम्बाइ चौडाइको अनुपातमा तीनगुणा (१:३) सम्म हुनुपर्दछ । अनुपात बढी भएको लामो र साँघुरो भवन निर्माण गर्नुहुँदैन ।
- कुर्सी सतहको पट्टीदेखि चोटा छाउने ठाउँसम्मको उचाइ ६'-६" भन्दा कम र १०'-०" भन्दा माथि हुनुहुँदैन ।
- चुली बन्धनबाट पुतली छानाको उचाइ ४ फिट मात्र उठाउन सकिन्छ ।

जग निर्माण

भवन निर्माण अधि स्थलको सरसफाई

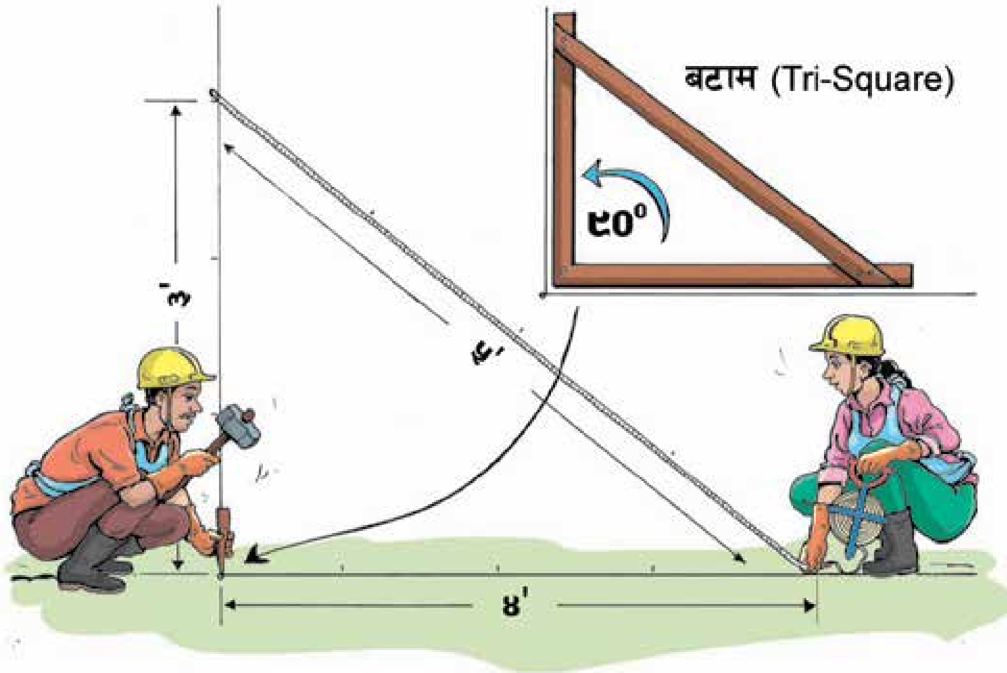

भवन निर्माणमा बटाम / ३-४-५ को प्रयोग

भवनको रेखाचित्र अनुरूप जमिनमा रेखाङ्कन कार्य

जगको लागि खाडल खन्दै

३

जग निर्माण

- घर बनाउन छनौट गरिएको जमिनमा भएको झारपात, बुट्यान, ढुङ्गाहरू आदि सफा गरेर सम्याउनुपर्दछ ।
- काठको किला, हम्मर, धागो, नाप्ने फित्ता र बटामको प्रयोग गरेर कोठाको कोण ९० डिग्री बनाउन बटामको प्रयोग गरी ३–४–५ विधि अनुरूप जमिनमा रेखाङ्कन गर्नुपर्दछ ।
- कोठाको आकार अनुरूप जगको भित्री र बाहिरी रेखा जमिनमा कोर्नुपर्दछ ।
- नापिएको जगको भित्री र बाहिरी रेखाको भित्री भागमा मात्र जग खन्नुपर्दछ ।
- एक तल्ले भवनको लागि जगको गहिराइ र चौडाइ जमिन सतहबाट न्यूनतम पनि २ फिट ६ इन्च खन्नुपर्दछ ।
- खनेको माटो फाल्दा कम्तिमा पनि दुई फिट पर फाल्नुपर्दछ ।

सबलीकरणको लागि काठको थामको प्रयोग

जगको सतह खँदिलो पार्ने

सतहमा पी.सी.सी. गर्ने

गारोमा राखिने थाम

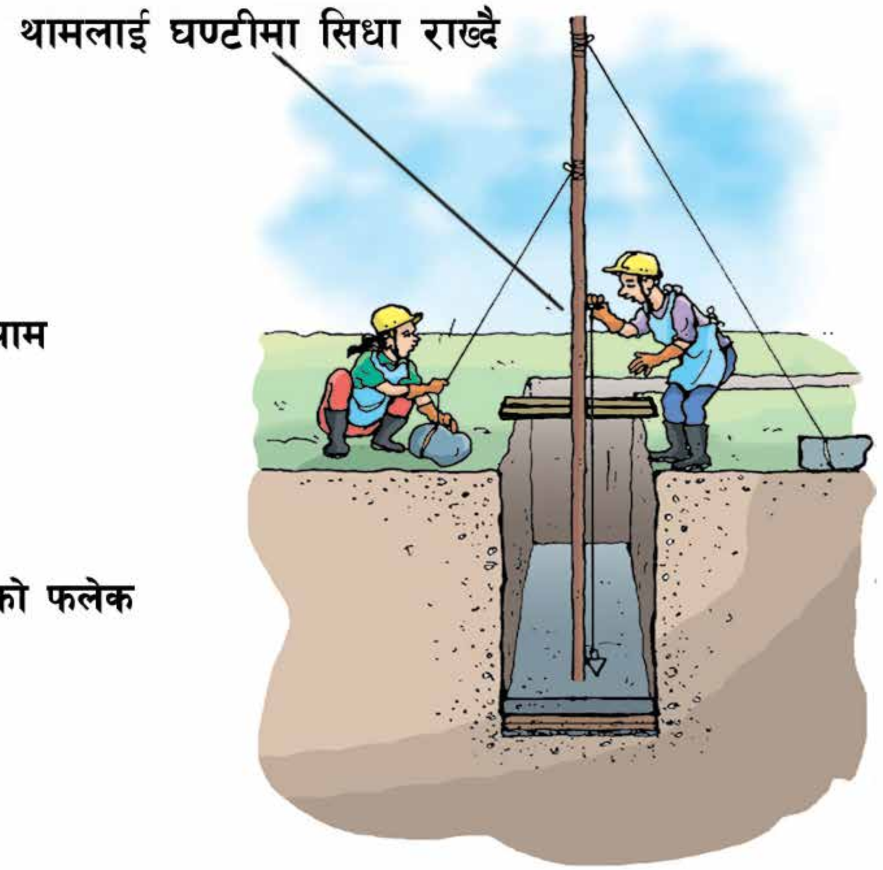

थामलाई सिधा बनाइँदै

सबलीकरण के हो ?

- भूकम्पको धक्काबाट गारोहरूमा पर्न जाने असरलाई न्यून गर्न सुरहरू भाग्न नदिई घरलाई एक ढिक्का बनाइराख्ने विधिलाई सबलीकरण भनिन्छ ।
- सबलीकरण दुई प्रकारले गरिन्छ : १) ठाडो सबलीकरण (थामको प्रयोग)
  २) तेर्सो सबलीकरण (बन्धन/पट्टीहरूको प्रयोग)
- ठाडो सबलीकरणको लागि जगको गारो लगाउनु पूर्व काठको थाम राखिन्छ ।

काठको थाम कसरी राख्ने ?

- जगको गारो निर्माण गर्नुपूर्व समतल रूपमा सोलिङ गर्नुपर्दछ ।
- ठाडो सबलीकरण गर्न ४X५ इन्च मोटाइ भएको काठलाई थामको निम्ति प्रयोग गर्नुपर्दछ ।
- उपलब्ध भएसम्म जगदेखि चुलीसम्म पुग्ने एउटै सग्लो थाम राख्नुपर्दछ । थाम गाँस्नु परेमा डोभटेल (ढुकुर पुच्छे) जोर्नी बनाई जोड्नुपर्छ र थामको फेदमा काठको डेढ इन्ची फल्याक बनाएर जोड्नुपर्दछ ।
- थाम राख्दा थाममा घण्टी हेरी थामलाई घण्टीमा राख्नुपर्दछ ।
- काम गर्ने बेलामा थाम नहल्लियोस् भनी थामलाई टेको राखेर बाँध्नुपर्दछ ।
- काठको प्रयोग गर्दा सधैं उपचार बिधि अनुरूप उपचार गरेर मात्र प्रयोग गर्नुपर्दछ ।

गारोमा काठको थामको प्रयोग

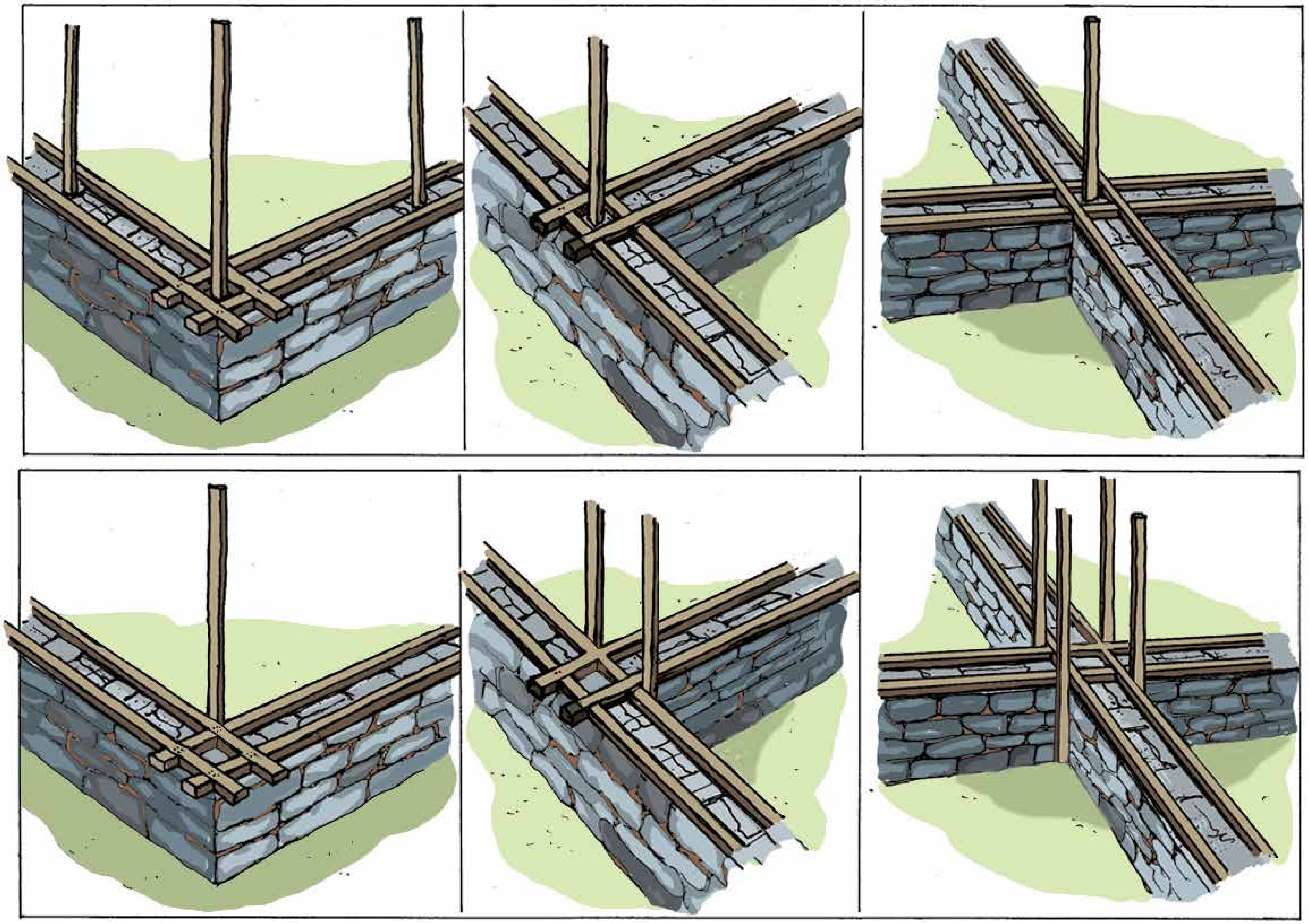

५

गारोमा काठको थामको प्रयोग

- ठाडो सबलीकरण बिना गारोको निर्माण गर्दा सुर भाग्ने भएको हुँदा ठाडो सबलीकरणको प्रयोग गर्नुपर्दछ, जसले गर्दा भवनको सुर बलियो हुन्छ ।
- थाम प्रयोग गर्दा गारोको बीचमा वा कोठाको भित्री कुनामा राख्न सकिन्छ ।
- चित्रमा देखाएभैँ L (एल), T (टी), X (एक्स) आकारका गारोको जोर्नीहरूमा काठको ठाडो थाम गारोको बीचमा वा कोठाको भित्री कुनामा प्रयोग गर्नुपर्दछ ।
- थामको काठ प्रयोगमा ल्याउँदा मक्किएको, खोक्रो र चिरा परेको काठ प्रयोग गर्नुहुन्न ।
- गुणस्तरीय काठको रूपमा आकार मिलेको, सतह मिलेको चिरान गरेको काठको प्रयोग गर्नुपर्दछ ।
- सकेसम्म सिजनिङ् वा उपचार बिधि अनुरूप उपचार गरेको काठ मात्र प्रयोगमा ल्याउनुपर्दछ ।

ढुङ्गाको गारो लगाउँदा ध्यान दिनुपर्ने कुराहरु

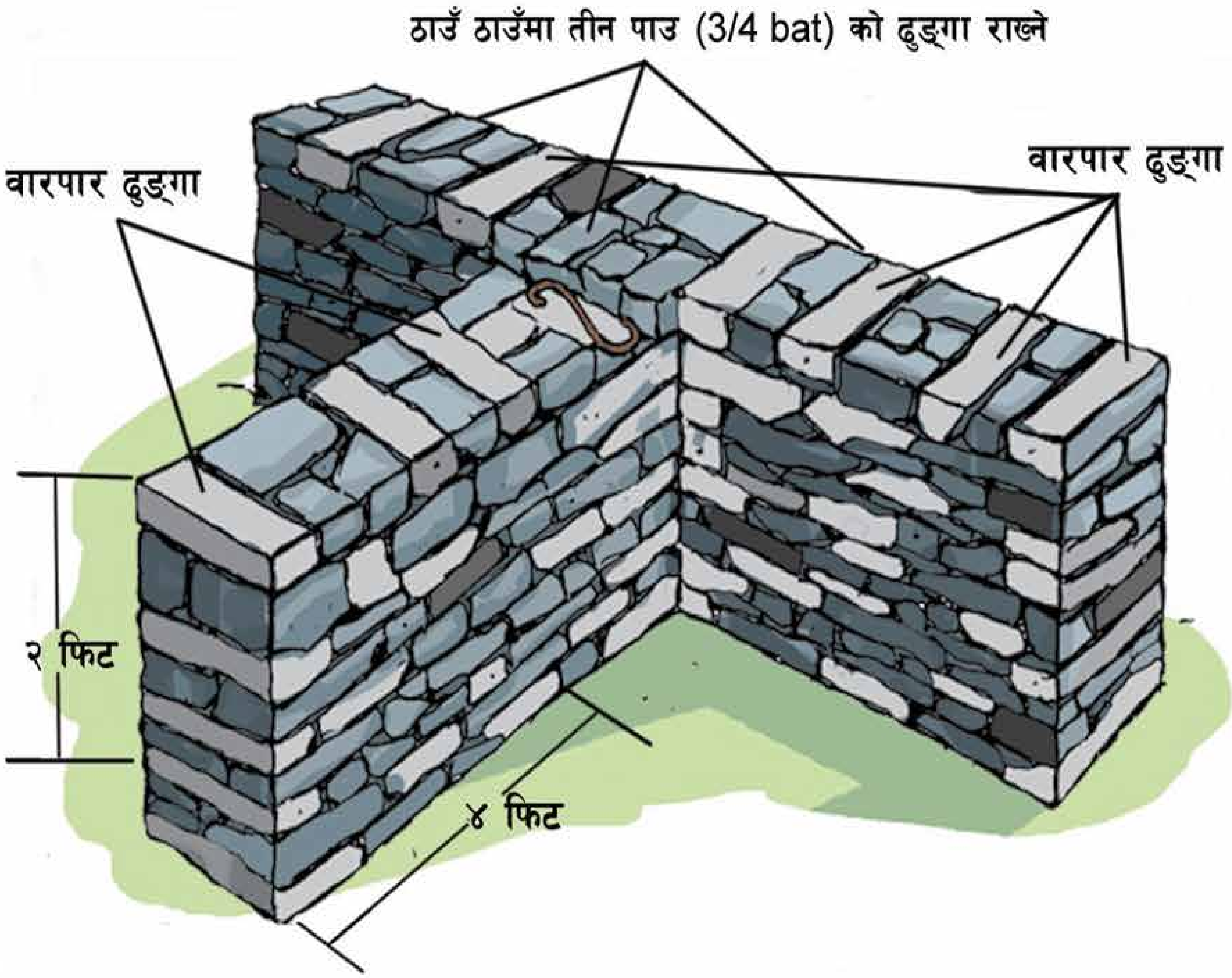

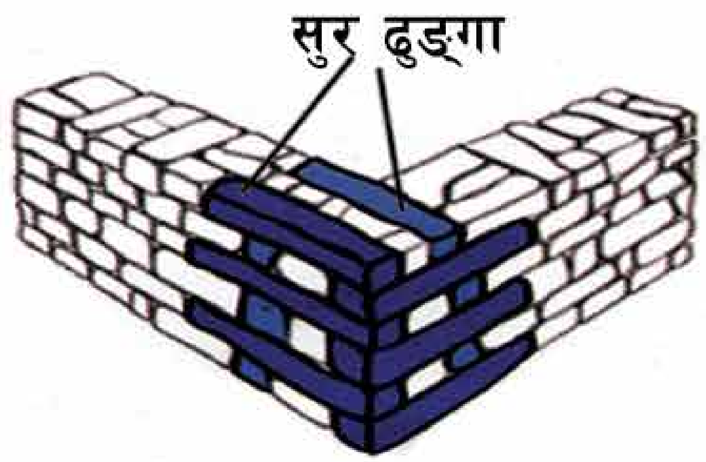

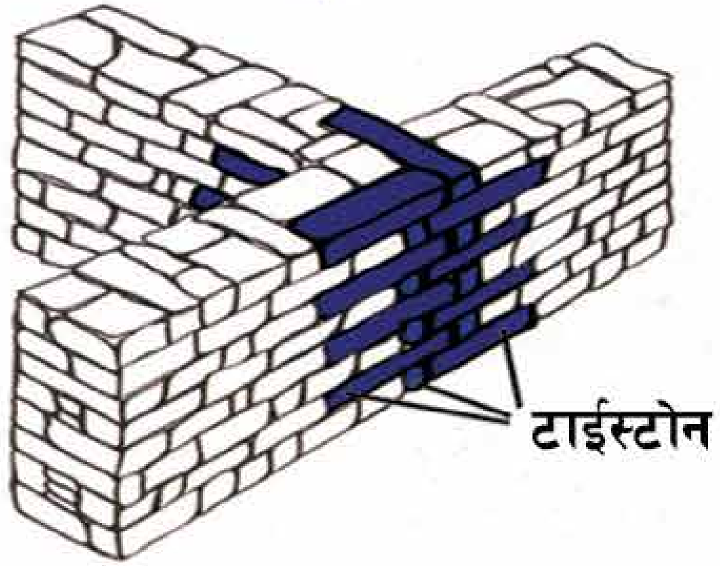

गारोको ठाडो जोर्नी निर्माण गर्ने तरिका

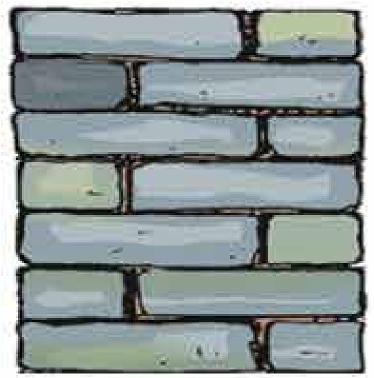

HELVETAS Swiss Intercooperation | NEPAL

EMPLOYMENT FUND investing in nepal's future

६ ढुङ्गाको गारो लगाउँदा ध्यान दिनुपर्ने कुराहरू

- जगमा र जमिनमाथि गारो लगाउँदा गारो सिधा घण्टीमा लगाइएको हुनुपर्दछ ।
- माटोका जोर्नीहरूको जोडाइ २० मी.मी. भन्दा बढी र १० मी.मी. भन्दा कम हुनुहुँदैन ।
- ठाडो जोर्नीहरू एकतह छाडेर अर्को तहको ठीक माथि परेको हुनुपर्छ ।
- गारोको चौडाइ सबै ठाउँमा एकनासको हुनुपर्दछ ।
- तेर्सो तहमा बढीमा ४'-०" र ठाडो तहमा २'-०" को दूरीमा (अर्थात् हरेक १ वर्गमिटरमा पर्नेगरी) वारपार ढुङ्गा राखी गारो लगाइएको हुनुपर्दछ ।
- गारोको सुरहरूमा अनिवार्य रूपमा सुर ढुङ्गाको प्रयोग गरी गारो निर्माण गर्नुपर्दछ । सुर ढुङ्गाको लम्बाइ गारोको चौडाइ भन्दा लामो हुनुपर्दछ ।
- कुना-कुनामा र T (टी) आकारको जोर्नीमा ठूला-ठूला चेप्टो ढुङ्गा (टाइस्टोन) राखी गारो लगाउनुपर्दछ । यसले गारोलाई मजबुत बनाउनुका साथै एक आपसमा छुट्टिन दिँदैन ।
- खुड्किला-खुड्किला गरी गारो लगाएमा ठाडो जोर्नी छलेर एक तहको ढुङ्गालाई अर्को तहको ढुङ्गाले च्यापी बलियो बनाउनुपर्छ ।
- एक दिनमा १ मिटर (३ फिट ३ इन्च) भन्दा अग्लो गारो लगाउनु हुँदैन ।
- आवश्यकता अनुसार समय-समयमा बुनोट, घण्टी, लाइन र सतह (लेभल) वा स्लोप जाँच्नु पर्छ र आवश्यकता अनुसार मिलाउनुपर्दछ ।

ढुङ्गा कुँदेर प्रयोग गर्ने

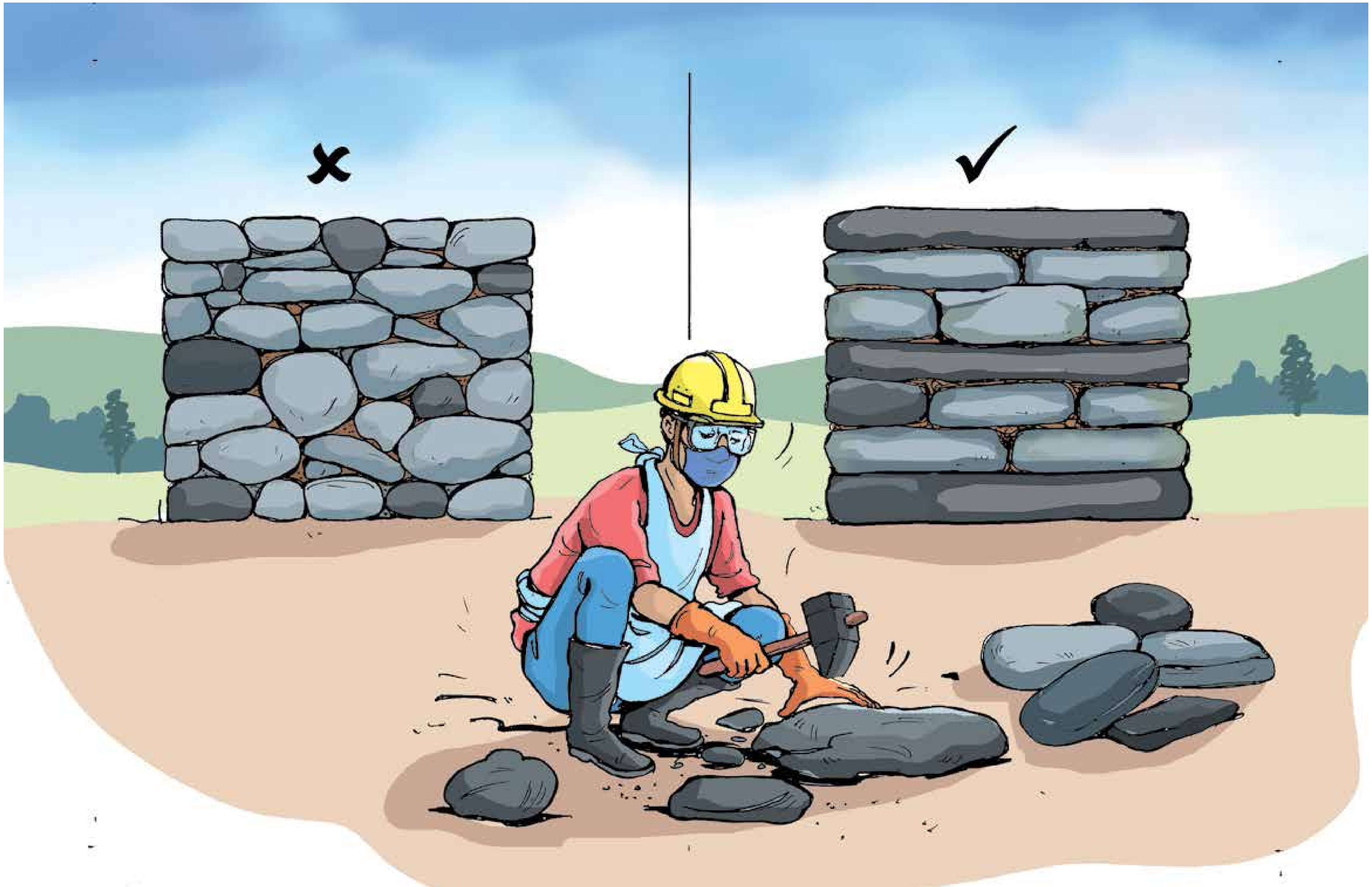

८ ढुङ्गा कुँद्ने

- नकुँदिएका ढुङ्गाहरू सङ्कलन गरेर त्यसमा छिना हम्मर प्रयोग गरी छेउ वा सुर मिलाउने कार्यलाई ढुङ्गा कुँदने भनिन्छ ।
- कुँदिएका ढुङ्गाहरू विशेष गरी छेउ वा सुर ढुङ्गाको रूपमा प्रयोग गरिन्छ ।
- कुँदिएका ढुङ्गाहरू प्रयोग गरेर गारो निर्माण गर्दा गारोको सतह निर्धारण गर्न सकिन्छ ।
- कुँदिएका ढुङ्गाहरू प्रयोग गरेर गारो निर्माण गर्दा घण्टीको प्रयोग राम्रोसँग गर्न सकिन्छ जसले गर्दा गारो सिधा घण्टीमा निर्माण हुन्छ ।
- कुँदिएका ढुङ्गाहरू प्रयोग गर्दा गारोको चौडाइ निश्चित गर्न सकिन्छ ।
- यस्तो ढुङ्गाको प्रयोग गरेर बनाइएको भवन सुन्दर देखिनुका साथै बलियो पनि हुन्छ ।

जग सतहबाट गारो निर्माण

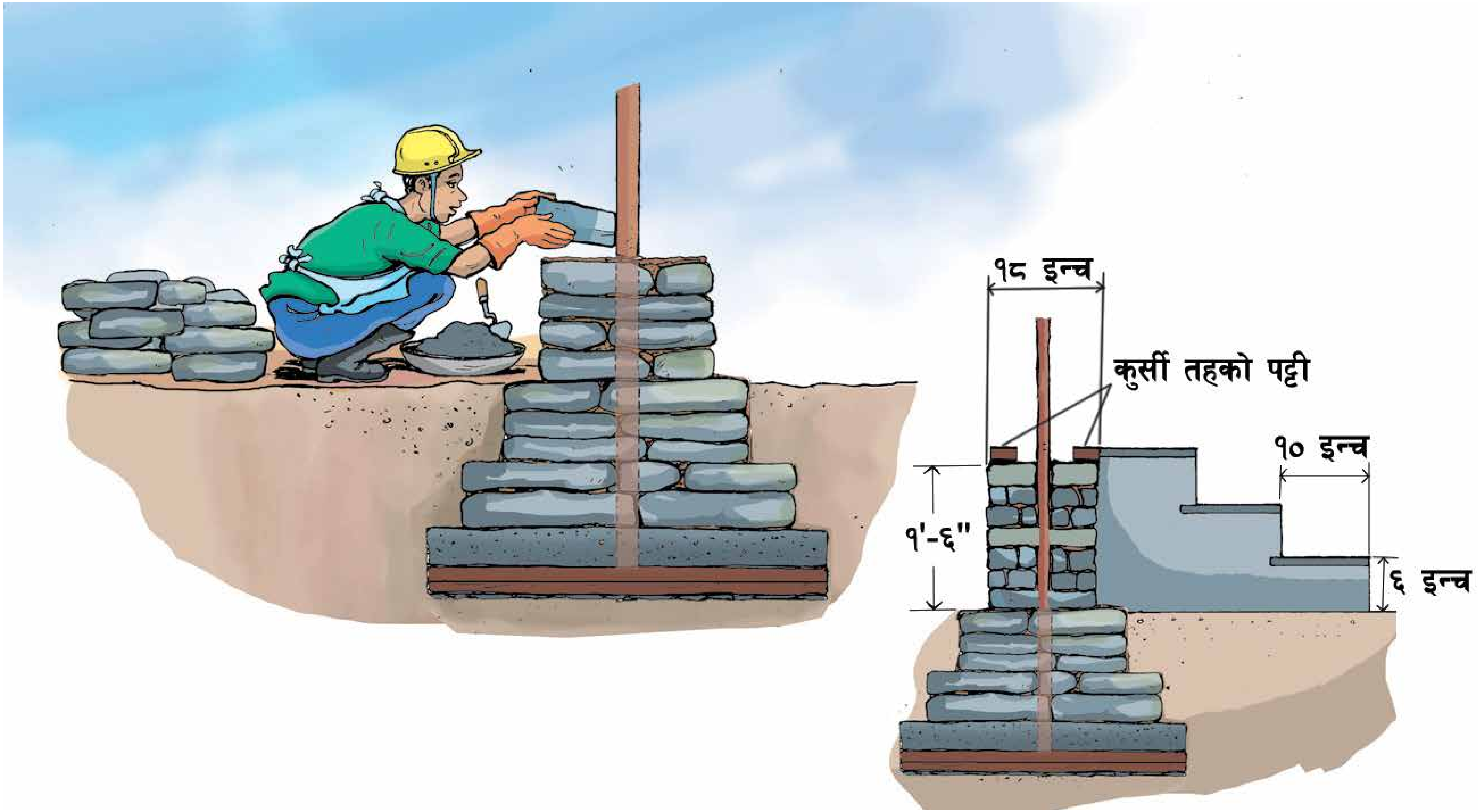

जग सतहबाट गारो निर्माण

- जगको काम सुरु गर्दा दुई सुरमा सुर ढुङ्गा राखी घण्टी हेरी धागो तान्नुपर्दछ ।
- त्यसपछि मात्र अन्य ढुङ्गाहरू धागोसँग सुर मिलाई बिछ्याउँदै जानुपर्छ ।
- जगको गारो लगाउँदा जहिले पनि खुड्किला–खुड्किला बनाई गारो जमिन सतहसम्म निर्माण गर्नुपर्छ ।
- थामलाई गारोको बीच वा कोठाको कुनामा पारी बन्धनसँग बाँध्नुपर्दछ ।
- छेउ वा सुर ढुङ्गा र वारपार ढुङ्गाको प्रयोग गरी गारो निर्माण गर्नुपर्दछ ।
- जमिन सतहबाट कुर्सी तहको पट्टी १ फिट ६ इन्च माथि निर्माण गर्नुपर्दछ ।
- जमिन तहमाथि ढुङ्गाको गारोको चौडाइ न्यूनतम पनि १८ इन्चको हुनुपर्दछ ।
- जगबाट गारो लगाउँदा गारो सिधा घण्टीमा र सतह मिलाई लगाइएको हुनुपर्दछ ।
- जोर्नीमा मसलाको मोटाइ १० मी.मी. देखि २० मी.मी. को बीच राख्नुपर्दछ ।

बन्धन बाँध्ने तरिका

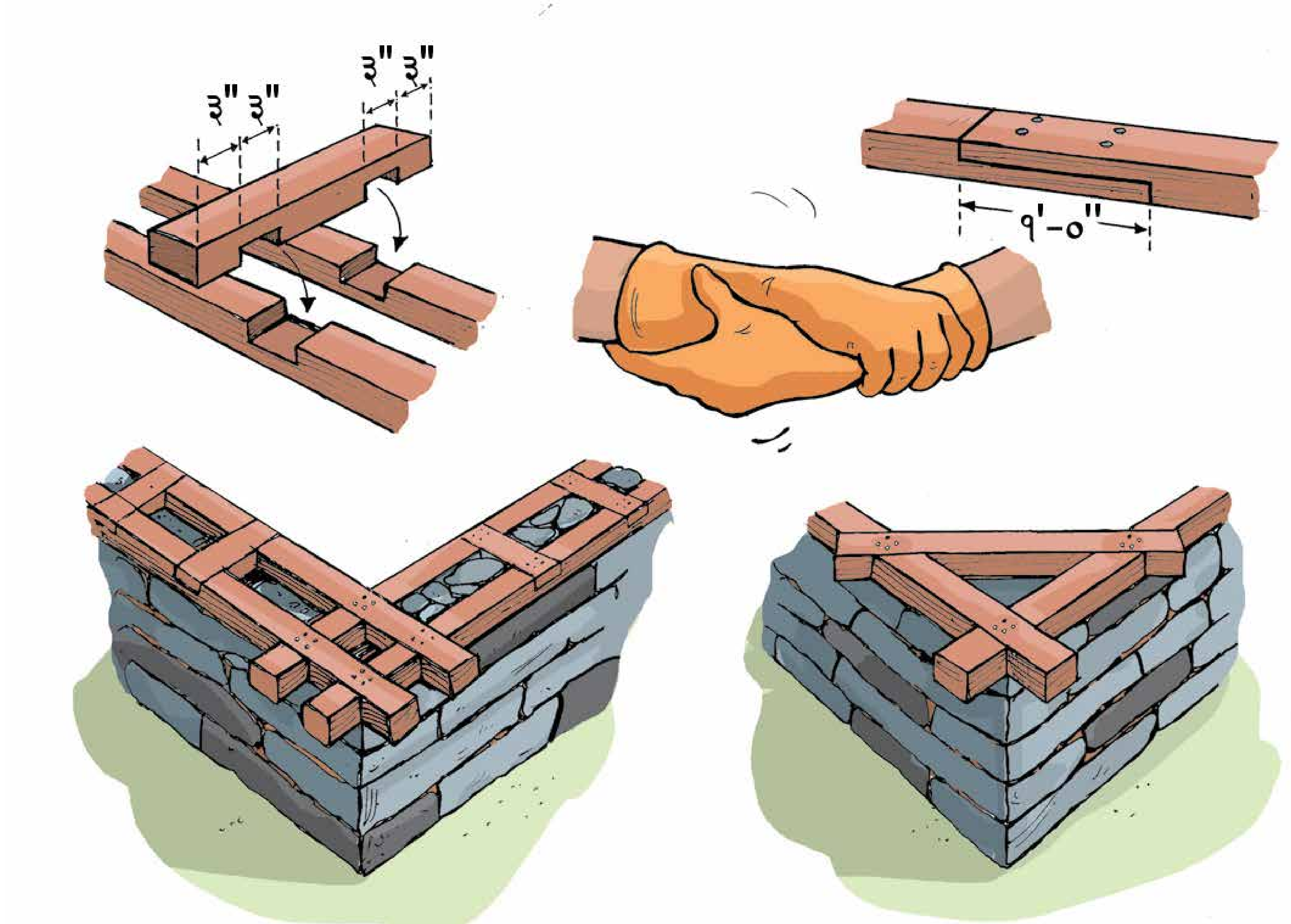

८

बन्धन बाँध्ने तरिका

- बन्धन बाँध्नको लागि मक्किएको वा धमिरा, किरा फट्याङ्ग्रा आदिले खाएको काठ प्रयोग गर्नुहुन्न ।
- बन्धनहरू निर्माणका लागि जहिले पनि बलियो, गाँठो (आँख्ला) नभएको र नबटारिएको काठको छनौट गर्नुपर्दछ ।
- काठको प्रयोग गर्दा सँधै काठलाई उपचार गरेर मात्र प्रयोग गर्नुपर्दछ ।
- ३X४ इन्चको काठलाई बन्धन काठको रूपमा प्रयोग गर्ने र ३X३ इन्चको काठले त्यस बन्धनलाई प्रत्येक २ फिटको अन्तरालमा बाँध्नुपर्दछ ।
- बन्धन राख्दा लामो काठ गारोको चौडाइमाथि दुवै छेउतिर राख्नुपर्दछ । ती दुवै काठमा दुई फिटको फरकमा खाँच काटी त्यसमा छोटो काठ खप्टेर जोर्नीको बनाई किला ठोक्नुपर्दछ ।
- बन्धनको लागि काठको गाँस बनाउँदा १ फिटको खाँच काटेर गाँस भाग निर्माण गर्ने र त्यसमा चारओटा काँटी ठोक्नुपर्दछ ।
- काँटी ठोक्दा जहिले पनि छड्के पारेर ठोक्नुपर्दछ, यसले जोर्नीहरु बलियो बनाउँदछ ।

ढोकाको चौकोसहरू जडान गर्ने तरिका

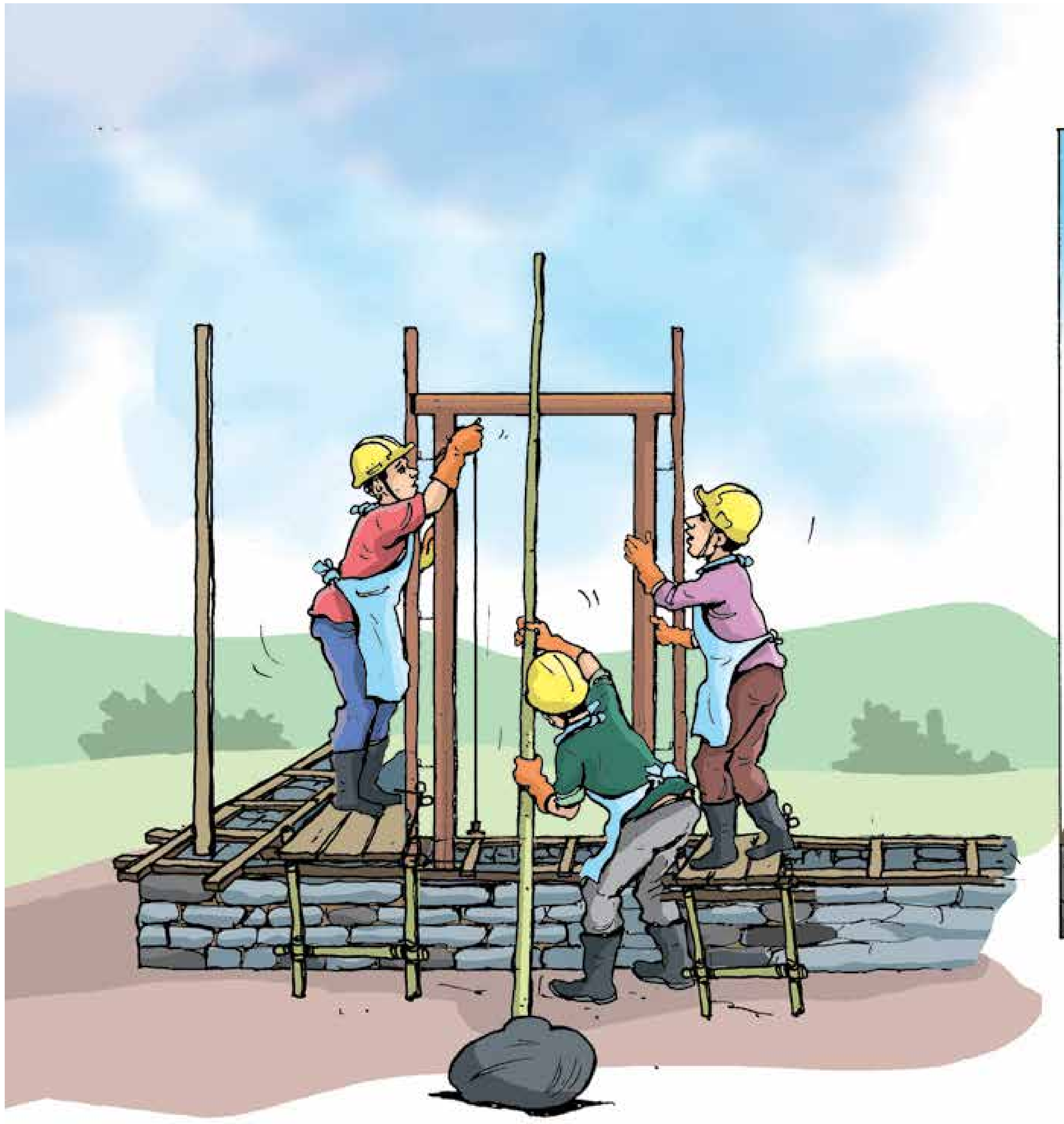

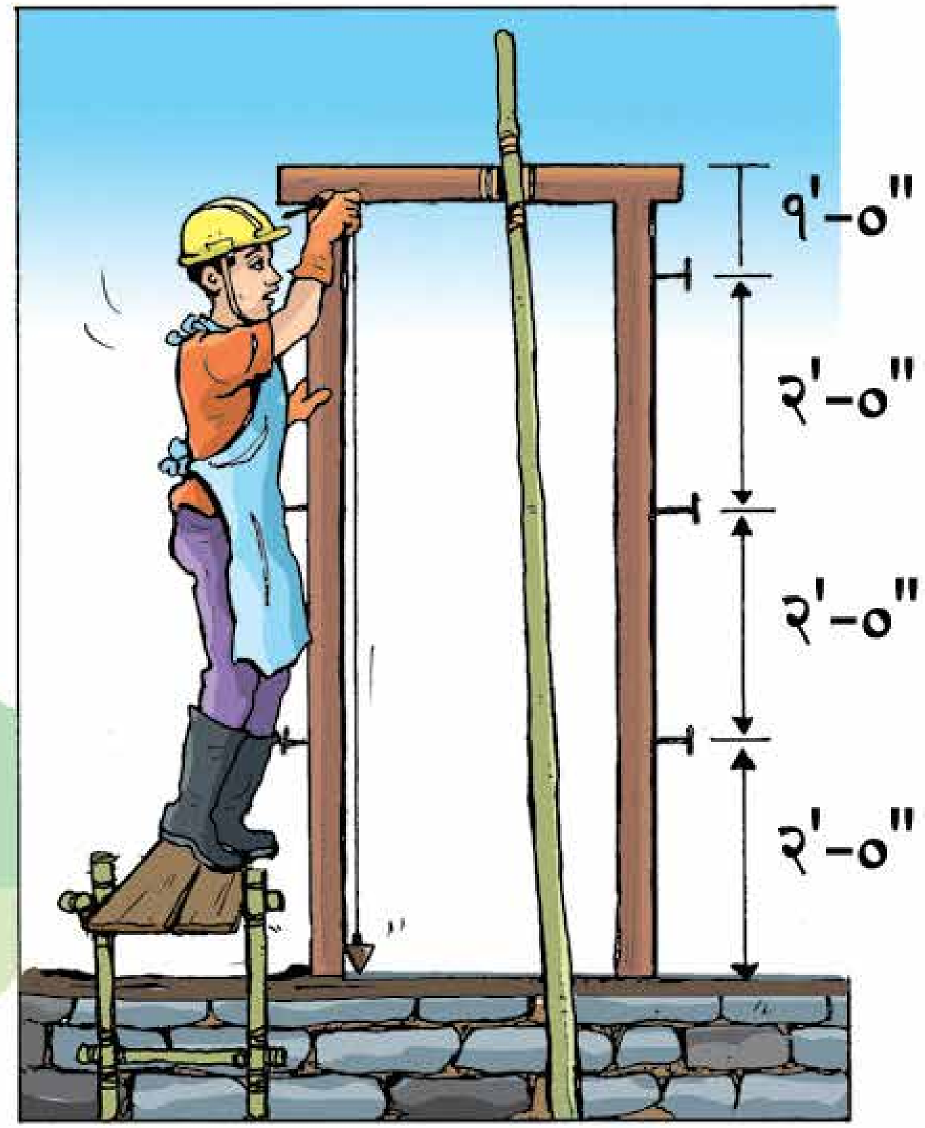

१०

ढोकाको चौकोसहरू जडान गर्ने तरिका

- ढोकाको चौकोस घण्टी र लेभलमा राख्नुपर्दछ ।
- यदि काठको बन्धन प्रयोग गरिएको छ भने ढोकाका चौकोसहरू जोडीदार (दुईओटा) हुनुपर्दछ र यदि सिमेन्ट कँक्रिटको बन्धन प्रयोग गरिएको छ भने एउटा मात्र राख्दा पनि हुन्छ ।
- दुवै चौकोसहरू एक–अर्कोसँग बाँधिएको हुनुपर्छ। साथै भवनमा राखिने अन्य बन्धनहरूसँग पनि बाँधिएको हुनुपर्छ, जसले गर्दा चौकोस र बन्धनहरू एक आपसमा मजबुत भएर बस्दछ ।
- यदि बन्धन सिमेन्टको मसलामा बनाइएको छ भने ढोकाको चौकोस राख्दा होल्ड फास्टलाई सिमेन्ट कँक्रिट M20 (१:१.५:३) को भाग बनाई जाम गर्नुपर्दछ ।
- १० फिटे गारोमा एउटा मात्र ढोका राख्नुपर्दछ । बढी भएमा गारो कमजोर हुन्छ ।
- गारोमा जहाँपायो त्यहीँ स्थानमा ढोका राख्नुहुँदैन । गारोको भित्री कुनाबाट न्यूनतम पनि दुई फिटको दुरीमा ढोका राख्नुपर्दछ ।
- झ्याल र ढोका माथिको बन्धन एकै सतहमा हुनुपर्छ ।

झ्यालको चौकोसहरू जडान गर्ने तरिका

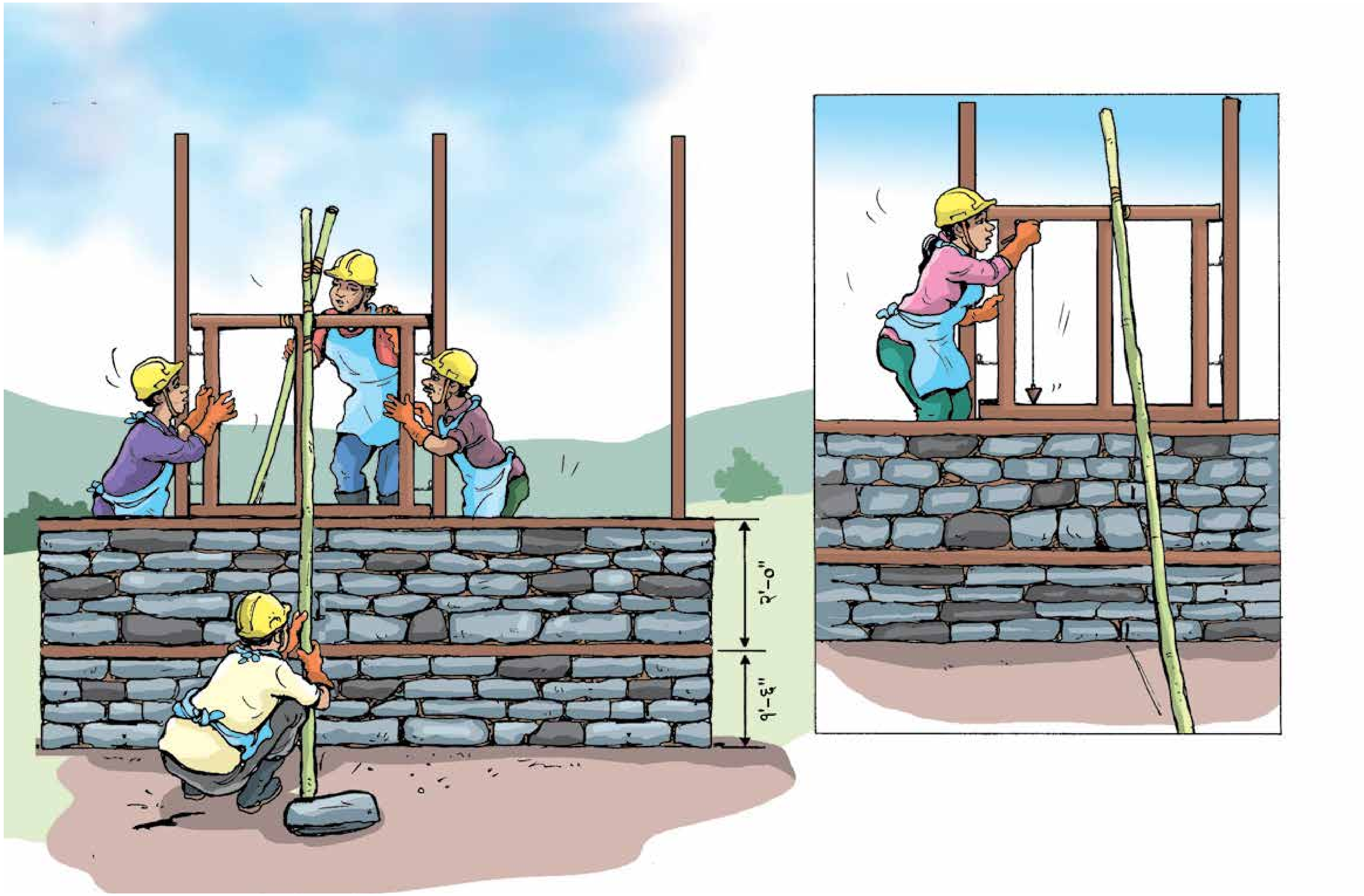

झ्यालको चौकोसहरू जडान गर्ने तरिका

- झ्यालको चौकोसहरू घण्टी र लेभलमा जडान गर्नुपर्दछ ।
- यदि काठको बन्धन प्रयोग गरिएको छ भने झ्यालका चौकोसहरू जोडीदार (दुईओटा) हुनुपर्छ र यदि सिमेन्ट कँक्रिटको बन्धन प्रयोग गरिएको छ भने एउटा मात्र राख्दा पनि हुन्छ
- दुवै चौकोसहरू एक–अर्कोसँग बाधिएको हुनुपर्छ। साथै भवनमा राखिने अन्य बन्धनहरूसँग पनि बाँधिएको हुनुपर्छ, जसले गर्दा चौकोस र बन्धनहरू एक आपसमा मजबुत भई बस्दछ ।
- यदि बन्धन सिमेन्टको मसलामा बनाइएको छ भने झ्यालको चौकोस राख्दा होल्ड फास्टलाई सिमेन्ट कँक्रिट M20 (१:१.५:३) को भाग बनाई जाम गर्नुपर्दछ ।
- खुला भागलाई अझ बलियो बनाउनको निम्ति झ्यालको दाँया–बाँया तोकिएको नापमा जगदेखि ठाडो काठ पनि राख्न सकिन्छ ।
- १० फिटे गारोमा एउटा मात्र झ्याल राख्नुपर्दछ । झ्यालको सङ्ख्या बढी भएमा गारो कमजोर हुन्छ ।
- गारोमा जहाँपायो त्यहीँ स्थानमा झ्याल राख्नुहुँदैन। गारोको भित्री कुनाबाट न्यूनतम पनि २ फिटको दुरीमा झ्याल राख्नुपर्दछ अथवा गारोको बीच भागमा राख्नुपर्दछ ।
- झ्याल र ढोकामाथिको बन्धन एकै सतहमा हुनुपर्दछ ।

भवनमा प्रयोग गरिने बन्धनहरू

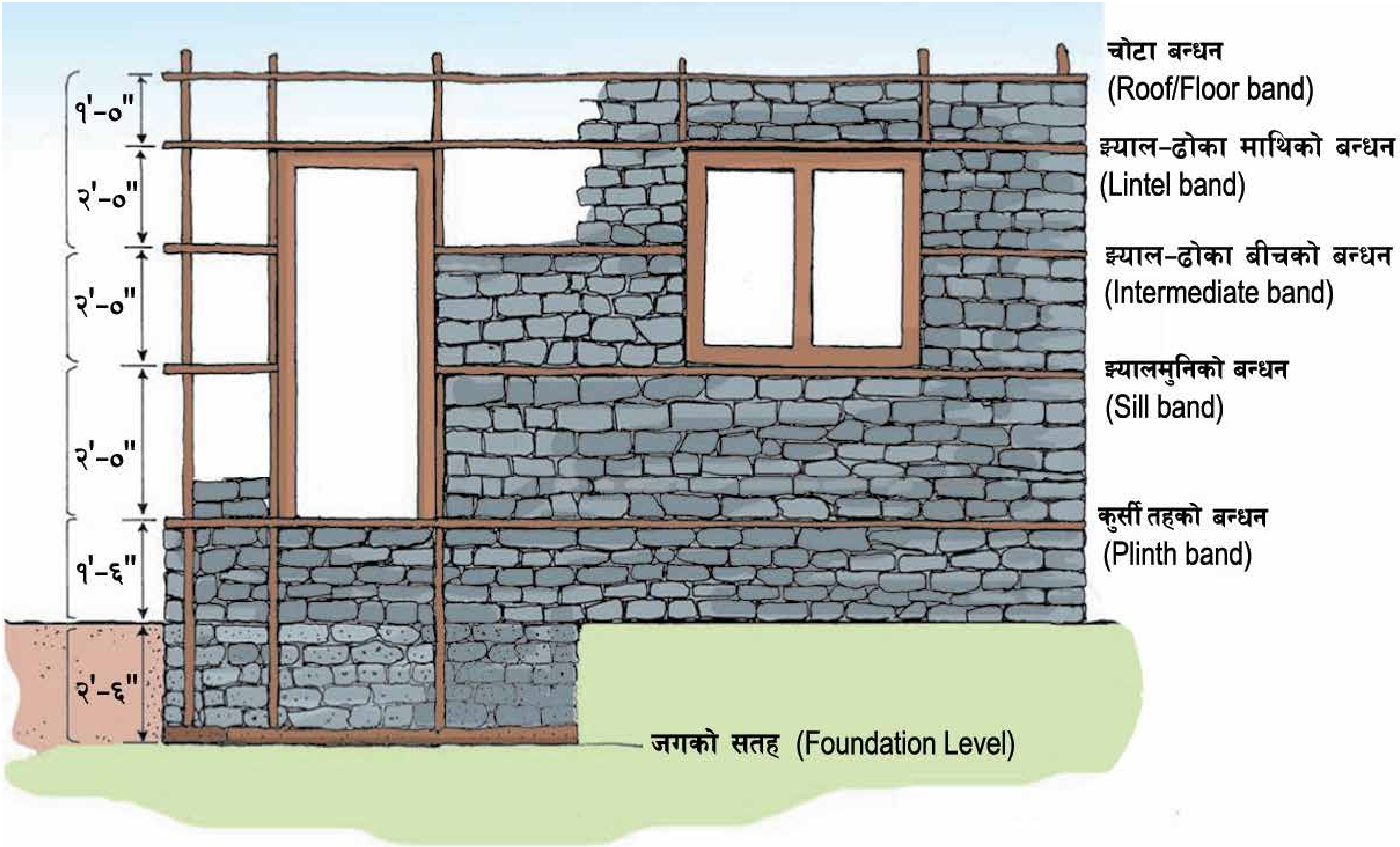

HELVETAS Swiss Intercooperation | NEPAL

EMPLOYMENT FUND investing in nepal's future

१२ भवनमा प्रयोग गरिने बन्धनहरू

- कुर्सी तहको बन्धन जमिनबाट १ फिट ६ इन्च माथि निर्माण गरिन्छ। यस बन्धनमा ४X५ इन्चका काठहरू प्रयोग गर्ने र ३X३ इन्चको काठले त्यस बन्धनलाई प्रत्येक २ फिटको अन्तरालमा बाँध्नुपर्दछ।
- बन्धन राख्दा लामो काठ गारोको चौडाइमाथि दुवै छेउतिर राख्नुपर्दछ। ती दुवै काठमा दुई फिटको फरकमा खाँच काटी त्यसमा छोटो काठ खप्टेर माथिबाट किला ठोक्नुपर्दछ।
- झ्यालमुनिको बन्धन, इन्टरमेडिएट बन्धन र झ्यालमाथिका बन्धनहरूको प्रयोगले गर्दा गारोलाई राम्रोसँग बाँधेर राख्छ र भवन एक ढिक्काको रूपमा रहन्छ। यी बन्धनहरूलाई भवनको कुना कुनामा राखिने ठाडो सबलीकरणसँग राम्ररी बाँध्नुपर्छ। यी बन्धनहरूमा ३X४ इन्चका काठहरू प्रयोग गर्नुपर्दछ र ३X३ इन्चको काठले त्यस बन्धनलाई प्रत्येक दुई फिटको अन्तरालमा बाँध्नुपर्दछ
- चोटा बन्धन भवनको चोटा कस्नको निम्ति प्रयोग गरिन्छ। यो दुईपाखे छानो राख्ने तहमा पुगेपछि गारोको चारैतिर काठको समतलीय बन्धनको रूपमा राखिन्छ। यी बन्धनहरूमा ३X४ इन्चका काठहरू प्रयोग गर्नुपर्दछ।

चुली बन्धनको निर्माण

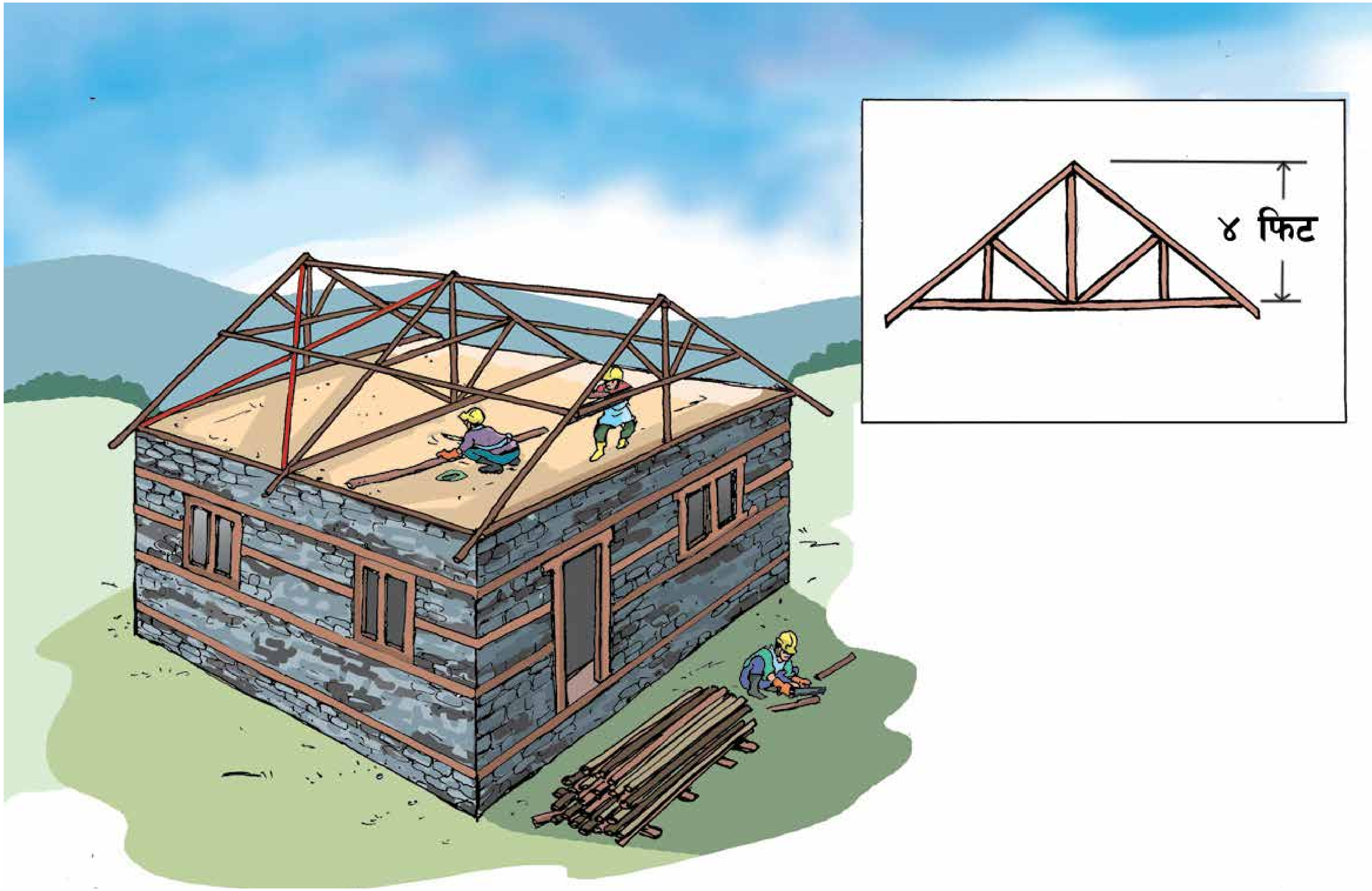

१३

चुली बन्धनको निर्माण

- चुली बन्धन भिरालो छाना भएका भवनमा प्रयोग गरिन्छ। यी बन्धनहरूमा ३X४ इन्चका काठहरू प्रयोग गर्नुपर्दछ, यसले छानालाई बलियो बनाइराख्दछ ।
- भूकम्प जाँदा पहिले छाना बढी हल्लिने भएको हुनाले चुली बन्धनको उँचाइ ४ फिट भन्दा माथि बनाउनु हुँदैन ।
- छानालाई त्रिभुज आकार दिनको लागि थामको प्रयोग गरी थाममा निदाल अड्याउनु पर्दछ ।
- राखिएको निदालमा चुली बन्धनको निर्माण गर्नुपर्दछ ।
- काठ र बाँस प्रयोग गरी चुली बन्धनलाई चोटा बन्धनसँग बाँध्नुपर्दछ ।
- काठ वा बाँसको बन्धनलाई छड्के पारेर त्रिभुज आकार बनाउनुपर्दछ ।
- छानामा लगाइएका दुई चुली बन्धनलाई छड्के बन्धन (Diagonal bracing) ले बाँध्नुपर्दछ, जसले गर्दा छानाको संरचना बलियो हुन्छ । (चित्रमा रातो रङले देखाइएको छ ।)

छाना छाउने कार्य

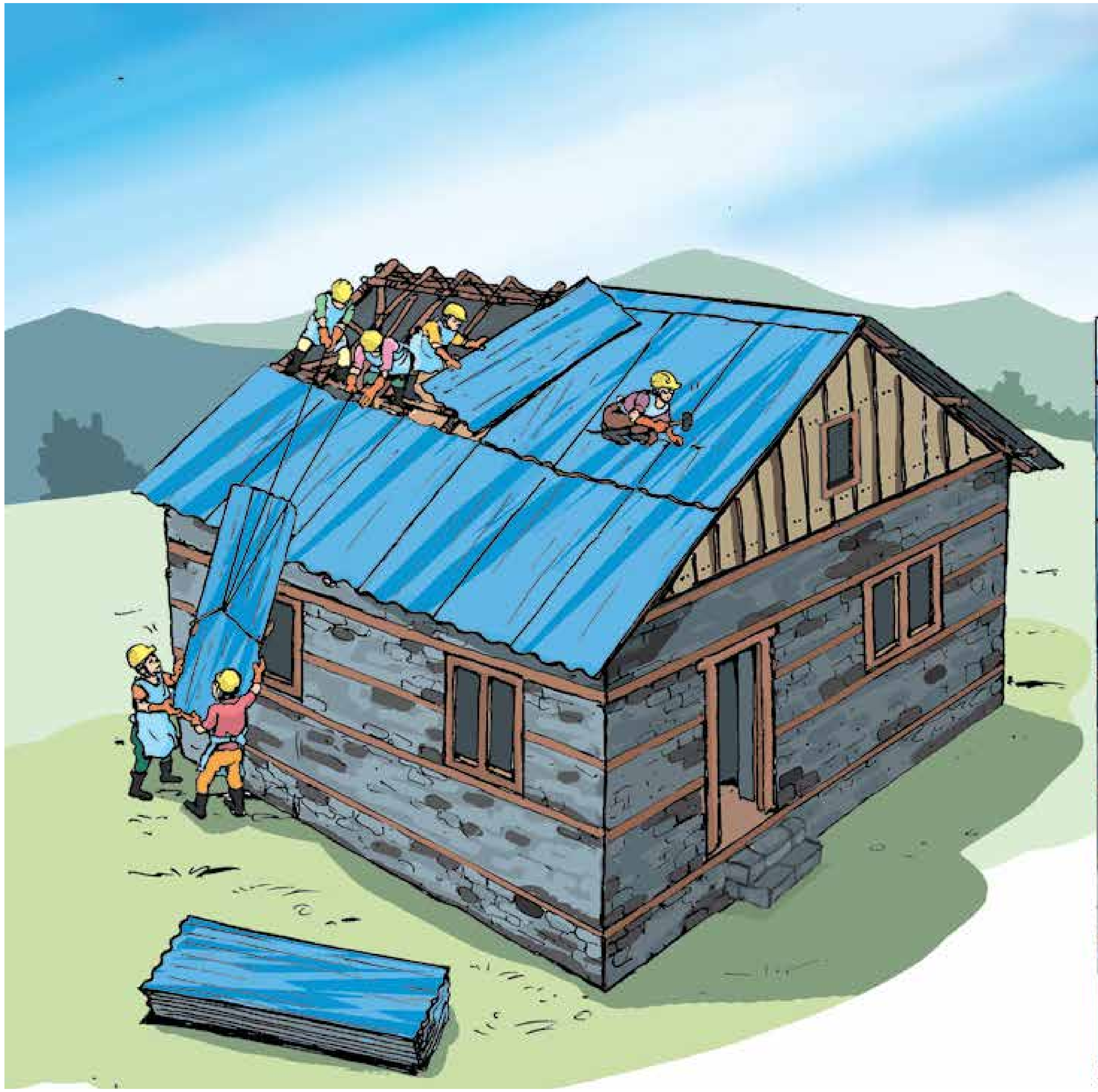

१४

छाना छाउने कार्य

- चुली बन्धनको निर्माणपछि छाना छाउनको लागि चुली बन्धनमाथि डाडाभाटा कस्नुपर्दछ ।
- छाना छाउँदा पहिले डाडाहरू भवनको आकृति अनुरूप आवश्यक दूरीमा राख्नुपर्दछ । त्यसमाथि जस्ताको नाप अनुसार भाटाहरू ठोक्नुपर्दछ ।
- पहिलो जस्तालाई छानाको एक सुरबाट छाउन सुरु गर्नुपर्दछ ।
- पहिलो जस्तालाई दोस्रो जस्ताले माथिबाट ३-४ इन्च खप्ट्याएर राख्नुपर्दछ । यसरी क्रमिक रूपमा अन्य जस्ताहरू खप्टाउँदै लगी पल्लो सुरसम्म पुऱ्याउनुपर्दछ र सबै जस्ताहरू राम्ररी मिलाउनुपर्दछ ।
- जस्ताहरू मिलाएपछि J (जे) हुक राख्नको लागि जस्तामाथि प्वाल पारी, भाटामाथि पर्ने गरी रबरको वाशर राखी J (जे) हुक कस्नुपर्दछ ।
- त्यसैगरी तलको जस्ता ६ इन्च खप्टिने गरी एक सुरदेखि अर्को सुरसम्ममा माथि गरेजस्तै गरी जस्ताहरू छाउनुपर्दछ र J (जे) हुक कस्नुपर्दछ ।
- एकातिरको भागमा छाउन सकेपछि छानाको अर्को भागमा पनि जस्ताहरू कस्नुपर्दछ ।
- दुई पाखाबाट आएको जस्ता जोडिने छानाको धुरीमा जस्ताको पाताले मोडी किला काँटी ठोक्नुपर्दछ ।
- छाना छाउने काम सकेपछि छाना माथिबाट पानी हालेर चुहिएको छ छैन जाँच्नुपर्दछ ।

चुली बन्धनको दुवैतर्फको खुल्ला भाग बन्द गर्ने तरिका

१५

चुली बन्धनको दुवैतर्फको खुल्ला भाग बन्द गर्ने तरिका

- चुली बन्धनको दुवैतर्फको खुला भाग काठको फलेक, जस्तापाता वा प्लाई जस्तो हलुका वस्तुले बन्द गर्नुपर्दछ ।
- बन्धनको आकृति अनुरूप ती फलेक वा जस्तापाता वा प्लाइलाई निश्चित नापमा काटेर किला ठोकेर मजबुत बनाउनुपर्दछ ।
- उज्यालो तथा हावा आवत–जावतको लागि सानो झ्यालको पनि व्यवस्था गर्नुपर्दछ ।

रोजगार कोषको सचिवालय

हेल्भेटास स्वीस इन्टरकोओपरेसन, नेपाल

समन्वयः

आर्थिक सहयोग :

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss Agency for Development
and Cooperatioin SDC

UKaid
from the British people

कार्यान्वयनः

HELVETAS
Swiss Intercooperation
60 YEARS

Celebrating 60 years towards a better NEPAL